

DOĞADA BU AY

Salyangozlar Yağmuru Çok Sever

Linda Buckell

Sonbaharın gelmesiyle yağmurlar arttı. Bu nedenle hava daha nemli. Açık havada geçirebileceğimiz zamanlar artık daha az. Kış gelmeden her fırsatta açık havaya çıkmak en güzeli. Üstelik bu nemli sonbahar mevsimi salyangozları tanımak için harika bir zaman!

Kahverengi bahçe salyangozları yağmuru çok severler. Bu nedenle yağışın bol olduğu ve havanın tam soğumadığı sonbahar aylarında sürekli ortalarda görülürler. Yağmur, onların bolca gereksinim duydukları nemi sağlar. "Salyangozlar nem olmadan yaşayamazlar" dersek hiç de yanlış olmaz.

Salyangozlar, geçtikleri yerlerde iz bırakmalarını sağlayan parlak renkli sümüksü bir sıvı üretirler. Vücutlarında bol miktarda su bulunduğu için çok soğuk havalarda donarlar. Çok sıcak havalardaysa su kaybederek kuruyabilirler. Kabuklarıyla gövdelerinin arasında-

Pazardan aldığınız yeşilliklerde gördüğünüz bu tip izler salyangozlara aittir.

C. Baral

Salyangozların ayakları yok. Buna karşın çok güçlü kasları var. Bu güçlü kasları ve ürettikleri özel sümük sayesinde sürtünmeyi azaltarak kolayca ilerleyebiliyorlar.

Salyangozlar, mart-kasım ayları arasında etkindir. Kasım ayındaysa kış uykusuna yatarlar.

ki kurumuş sümüksü sıvı, vücutlarındaki nemi kaybetmemelerini sağlar. Kışın toprak altına ya da ağaç kovuklarına girerek etkinliklerini azaltırlar. Yazın çok sıcak olduğunda da benzer şekilde davranırlar.

Salyangozların bahçe duvarında nasıl ilerlediğini hiç gözlediniz mi? Bu hayvanlar çok yavaş hareket ederler. Öyle ki, insan hem onları izlemek ister hem de beklemekten sıkılır. Sizin de bu yüzden salyangozları gözlemekten vazgeçtiğiniz olmuştur belki. Yine de, hızlı ilerleyen salyangozlar da var. Kahverengi bahçe salyangozu gibi. Hatta bu türün, dünyanın en hızlı ilerleyen salyangoz türü olduğu da düşünülüyor. Ancak bu bilimsel olarak kanıtlanmış bir bilgi değil, yalnızca gözlemlere dayanıyor. 1995 yılında İngiltere'de salyangoz sevenler tarafından "Dünya Salyangoz Hız Yarışması" yapılmış. Bu yarışmayı Archie (arçi okunur) adında bir kahverengi bahçe salyangozu kazanmış. Archie, yaklaşık 33 cm'yi 2 dakikada katetmiş. Bu rekoruyla Guinness Dünya Rekorlar kitabına bile girmiş.

Kahverengi bahçe salyangozu bitkiyle beslenir. Bitkilerin en sevdiği bölümüyse taze sürgün yerleridir. Küçük görünmelerine bakmayın, salyangozlar için "obur" diyebiliriz. Bu yüzden sebze-meyve yetiştiriciler onları pek sevmezler. Pazardan aldığınız

Doğada dolaşırken böyle bir görüntü görürseniz, bilin ki bunu ardıç kuşu gibi salyangoz yemeyi çok seven bir hayvan yapmış.

Bu salyangoz domatese bayılıyor

sebzelerin yapraklarına daha dikkatli bakın. Özellikle ıspanak, lahana, pazı gibi sebzelerin yapraklarını inceleyin. Yapraklarda küçük ısırık izleri var mı? Eğer varsa bu izlere salyangozlar neden olmuş olabilir. Çiftçiler ürünlerini salyangozlardan korumak için çeşitli yöntemlere başvururlar. Az sayıda salyangoz varsa bunları toplayıp uzak bir yere bırakırlar. Çok sayıdaysa bahçe duvarlarına, sebzelerin arasına, ağaçlara sarımsak suyu döker ve sarımsak asarlar. Sarımsak, salyangozların sevmediği bir bitkidir. Bu nedenle ondan uzak dururlar. Kullanılan bir diğer yöntemse bakır şeritler asmaktır. Bakır şeritlerin, salyangozun salgıladığı sümüksü maddeyle etkileşime girerek bir elektrik akımı oluşturduğu ve salyangozların uzaklaşmasına neden olduğu düşünülür.

Kahverengi bahçe salyangozuyla beslenen çok sayıda hayvan bulunur. Salyangozların yaşadığı yerlerde başka hangi canlıların da olduğunu gözlemleyin. Gördüğünüz hayvanların büyük kısmı salyangozla besleniyordur. Küçük memeli hayvanlar, kertenkeleler, kurbağalar, kırkayaklar, böcekler ve hatta bazı büyük salyangoz türleri kahverengi bahçe salyangozunu yemeyi pek sever. Özellikle ardıç kuşu, salyangoz yemeyi çok sever. Sonbaharda kuş gözlerken ardıç kuşu ya da karatavuk görürseniz çevrenize daha dikkatli bakın. Kayalık, taşlık alanların yakınlarını inceleyin. Buralarda bir sürü kırılmış salyangoz kabuğu bulabilirsiniz. Bu kuşlar, salyangozların kabuklarını taşıya vurarak kırar ve yumuşak etini yerler.

Burcu Meltem Arık
burcu.arik@dogadernegi.org

Kaynaklar:
<http://209.85.129.104/search?q=cache:O50o8y-Cln8J:www.ipm.ucdavis.edu/PMG/PESTNOTES/pn7427.html>
<http://www.bbc.co.uk/nature>
<http://www.rspb.org.uk>